

Số: 70 /TB-VKS-HC

Đà Nẵng, ngày 16 tháng 8 năm 2019

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM
**Vụ án hành chính về “Khiếu kiện quyết định hành chính
trong lĩnh vực quản lý đất đai”**

Thông qua công tác kiểm sát xét xử phúc thẩm án hành chính, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thấy cần rút kinh nghiệm đối với vụ án “Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai” giữa: Người khởi kiện: Bà Phạm Thị Cà; địa chỉ: Thôn Ninh Yên, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa và Người bị kiện: Ủy ban nhân dân thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa; Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa, tỉnh Khánh Hòa.

I. Nội dung vụ án

Cụ Phạm Thị Cà và cụ Hồ Trí có nhà gắn liền thửa đất số 53, tờ bản đồ số 7, thôn Ninh Yên, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa (thuộc các thửa số 262, 268 tờ bản đồ số 13, bản đồ địa chính xã Ninh Phước). Quá trình chung sống, cụ Cà và cụ Trí có các con: Bà Hồ Thị Mầu (chết), có các con: ông Hồ Ngọc Dũng, ông Hồ Ngọc Vương, bà Hồ Thị Mỹ Duyên, ông Hồ Ngọc Lâm; bà Hồ Thị Giồng; bà Hồ Thị Nhịn; bà Hồ Thị Nhung; ông Hồ Lành; ông Hồ Hữu Hạnh; bà Hồ Thị Rịn (chết), có các con: ông Nguyễn Văn Tý, bà Nguyễn Thị Hải. Năm 1994, cụ Hồ Trí chết (không để lại di chúc), ông Hồ Hữu Hạnh là con út cùng với vợ con ở với cụ Cà trên lô đất nói trên.

Ngày 08/7/2011, Ủy ban nhân dân (UBND) thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định số 2540/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của ông Hồ Hữu Hạnh đang ở trên đất của cụ Cà tại thửa số 53, tờ bản đồ số 7, thôn Ninh Yên, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa với diện tích 9.476,3m² để thực hiện dự án Trung tâm điện lực Vân Phong, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa (viết tắt là Dự án).

Ngày 08/7/2011, UBND thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định số 2540/QĐ-UBND về việc thu hồi đất của hộ gia đình, cá nhân để thực hiện Dự án.

Ngày 21/9/2011, UBND thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định số 3137/QĐ-UBND về việc phê duyệt kinh phí bồi thường, hỗ trợ cho ông Hồ Hữu Hạnh khi Nhà nước thu hồi đất để thực hiện Dự án.

Ngày 16/6/2017, Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định số 10062/QĐ-UBND về việc cưỡng chế thu hồi đất đối với hộ ông Hồ Hữu Hạnh.

Ngày 11/7/2017, Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định số 10357/QĐ-UBND về việc điều chỉnh một phần nội dung tại Điều 1 Quyết định số 10062/QĐ-UBND ngày 16/6/2017 của Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa.

Người khởi kiện, cụ Phạm Thị Cà cho rằng mình hoàn toàn không biết UBND thị xã Ninh Hòa ban hành các Quyết định trên, đến khi Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa ban hành Quyết định cưỡng chế mới giao quyết định thu hồi đất cho gia đình, lúc này cụ Cà mới biết. Việc ông Hạnh tự kê khai thửa đất khi chưa có sự đồng ý của cụ Phạm Thị Cà và người thừa kế của cụ Hồ Trí là không đúng quy định của pháp luật. Mặc dù ông Hạnh từ chối nhận tài sản do Nhà nước bồi thường vì không thuộc quyền sở hữu của Ông nhưng không được UBND thị xã Ninh Hòa chấp nhận mà vẫn tiến hành cưỡng chế, đập bỏ và thu hồi tài sản của cụ Cà.

Các Quyết định trên của UBND và Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa áp dụng đối với ông Hồ Hữu Hạnh là sai đối tượng. Tài sản bị thu hồi và cưỡng chế nêu trên thuộc quyền sử dụng và sở hữu của cụ Phạm Thị Cà và người thừa kế của cụ Hồ Trí. Ông Hồ Hữu Hạnh chỉ là một trong những người thừa kế của cụ Hồ Trí. Không có tài liệu có giá trị pháp lý chứng minh tài sản bị thu hồi và cưỡng chế là của ông Hạnh, bản thân ông Hồ Hữu Hạnh xác định ông chỉ là một trong những người thừa kế di sản của cụ Hồ Trí để lại và đã từ chối nhận tiền bồi thường, hỗ trợ. Ngoài ra, các Quyết định của UBND và Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa là thiếu căn cứ pháp lý, vi phạm về thẩm định và trái pháp luật. Do đó, cụ Phạm Thị Cà yêu cầu Tòa án hủy các quyết định sau: Quyết định số 2540/QĐ-UBND ngày 08/7/2011 và Quyết định số 3137/QĐ-UBND ngày 21/9/2011 của UBND thị xã Ninh Hòa; Quyết định số 10062/QĐ-UBND ngày 16/6/2017 và Quyết định số 10357/QĐ-UBND ngày 11/7/2017 của Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa.

II. Quá trình giải quyết vụ án

Tại phần quyết định của Bản án hành chính sơ thẩm số 24/2018/HC-ST ngày 17/9/2018 của TAND tỉnh Khánh Hòa đã tuyên:

Chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Phạm Thị Cà. Hủy các quyết định sau: Quyết định số 2540/QĐ-UBND ngày 08/7/2011 và Quyết định số 3137/QĐ-UBND ngày 21/9/2011 của UBND thị xã Ninh Hòa; Quyết định số 10062/QĐ-UBND ngày 16/6/2017 và Quyết định số 10357/QĐ-UBND ngày 11/7/2017 của Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa như yêu cầu của người khởi kiện.

Ngày 25/9/2018, ông Hồ Hữu Hạnh, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm.

Ngày 09/10/2018, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng có Quyết định kháng nghị số 45/QĐ-VKS-HC kháng nghị phúc thẩm đề nghị sửa Bản án hành chính sơ thẩm số 24/2018/HC-ST ngày 17/9/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Khánh Hòa và không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Phạm Thị Cà.

Tại Bản án hành chính phúc thẩm số 117/2019/HC-PT ngày 05/8/2019 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đã quyết định: Chấp nhận Quyết định kháng nghị số 45/QĐ-VKS-HC ngày 09/10/2018 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng, bác đơn kháng cáo của ông Hồ Hữu Hạnh, sửa bản án sơ thẩm: Bác đơn khởi kiện của bà Phạm Thị Cà về việc yêu cầu hủy Quyết định số 2540/QĐ-UBND ngày 08/7/2011 và Quyết định số 3137/QĐ-UBND ngày 21/9/2011 của UBND thị xã Ninh Hòa; Quyết định số 10062/QĐ-UBND ngày 16/6/2017 và Quyết định số 10357/QĐ-UBND ngày 11/7/2017 của Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa.

III. Vấn đề cần rút kinh nghiệm

Nhà và đất tại thửa đất số 53, tờ bản đồ số 7, thôn Ninh Yên, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa là của bà Phạm Thị Cà và ông Hồ Trí khai hoang năm 1975 và xây dựng nhà năm 1979. Năm 1994, ông Hồ Trí chết (không để lại di chúc) và sau khi ông Trí chết thì ông Hồ Hữu Hạnh là con út cùng với vợ con ở với bà Cà trên diện tích đất 9.476,3m² thuộc các thửa đất số 262, 268 của tờ bản đồ số 13 bản đồ địa chính xã Ninh Phước bị ảnh hưởng bởi dự án Trung tâm điện lực Vân Phong, xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa.

Theo lời khai của các đương sự trong vụ án là các ông Hồ Lành, Hồ Ngọc Dũng và ông Hồ Ngọc Vương tại biên bản làm việc ngày 31/01/2018: *“đến năm 1994 sau khi bố tôi mất, mẹ tôi gọi các anh em đến cho đất. Mẹ và các anh chị em chúng tôi thỏa thuận chia đất để sản xuất và đăng ký, riêng phần đất còn lại trồng xoài là của mẹ tôi. Đến năm 1997 đo đạc bản đồ địa chính thị phần đất của ai được chia thì đo đạc cho người đó và đăng ký cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và năm 2007 khi đo đạc bồi thường dự án, ranh giới bồi thường của ông Hạnh đúng như ranh giới được chia năm 1994 và đo đạc năm 1997. Về nhà ở...khi chia đất đã thông nhất giao cho ông Hồ Hữu Hạnh ở từ đó cho đến khi bồi thường, còn chúng tôi xây dựng ở riêng”*; Lời khai nêu trên phù hợp với Giấy tặng cho nhà đất của bà Phạm Thị Cà ngày 12/5/2005; phù hợp với Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số L 475201 của UBND thị xã Ninh Hòa cấp cho bà Phạm Thị Cà vào ngày 25/10/2000 và hồ sơ thu hồi, bồi thường đất của bà Phạm Thị Cà; phù hợp với Bản đồ địa chính và sổ mục kê Tờ bản đồ số 13 xã Ninh Phước: *Thửa 262 và 268 chủ sử dụng đất là ông Hồ Hữu Hạnh*; phù hợp với hồ sơ kê khai đăng ký cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất vào năm 2006 của ông Hạnh, ông Hạnh đều kê khai nguồn gốc nhà đất diện tích 9.476,3m² là của cha mẹ cho ông Hạnh vào năm 2005 và phù hợp với việc bà Cà và các anh chị em của ông Hạnh cũng là những người có đất bị thu hồi trong dự án, đã biết việc thu hồi đất, việc bồi thường của dự án, biết được việc ông Hạnh kê khai bồi thường hỗ trợ nhà đất trên diện tích đất 9.476,3m² thuộc các thửa đất số 262, 268 tại Danh sách niêm yết công khai danh sách bồi thường nhưng không có tranh chấp hoặc khiếu nại. Vì vậy, việc UBND

thị xã Ninh Hòa xác định ông Hồ Hữu Hạnh là người sử dụng đất và nhà ở gắn liền với diện tích đất 9.476,3m² thuộc các thửa số 262, 268, tờ bản đồ số 13, bản đồ địa chính xã Ninh Phước, thị xã Ninh Hòa tại thời điểm thực hiện dự án là hoàn toàn có căn cứ.

Mặt khác, trong quá trình triển khai thực hiện dự án, đo đạc hiện trạng từng thửa đất và kiểm kê khối lượng vật kiến trúc có trên đất của gia đình ông Hồ Hữu Hạnh thì ông Hạnh đều cho rằng nhà đất bị thu hồi bồi thường là của ông.

Tuy nhiên, sau khi nhận được Quyết định số 10062/QĐ-UBND và Quyết định số 10357/QĐ-UBND về việc cưỡng chế thu hồi đất của Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa thì ông Hạnh mới có đơn từ chối nhận tiền bồi thường với lý do đất và nhà ông đang ở bị giải tỏa bồi thường là của cha mẹ ông. Lý do nêu trên của ông Hạnh là nhằm mục đích không bàn giao đất để thực hiện dự án.

Như vậy, Bản án sơ thẩm cho rằng: ông Hạnh chỉ là một trong những người thừa kế của ông Hồ Trí đối với nhà đất tại thửa đất số 262, 268; hồ sơ kê khai về nhà đất của ông Hạnh không thống nhất; Giấy cho nhà đất của bà Cà ngày 12/5/2005 không có chứng thực của cơ quan có thẩm quyền... chưa đủ căn cứ xác định ông Hạnh là chủ sử dụng nhà và đất bị thu hồi để chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Phạm Thị Cà là chưa đánh giá đúng đắn bản chất sự việc và chưa đúng thực tế khách quan của vụ án.

Trong vụ án này, Kiểm sát viên cấp sơ thẩm nghiên cứu hồ sơ vụ án chưa đánh giá toàn diện, khách quan chứng cứ tài liệu có trong hồ sơ, đề nghị Tòa án cùng cấp chấp nhận đơn khởi kiện, hủy quyết định của Chủ tịch và UBND thị xã Ninh Hòa là không đúng.

Kháng nghị số 45/QĐ-VKS-HC ngày 09/10/2018 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Phạm Thị Cà, sửa bản án sơ thẩm là có căn cứ nên được Hội đồng xét xử cấp phúc thẩm chấp nhận.

Trên đây là nội dung cần rút kinh nghiệm trong công tác kiểm sát giải quyết vụ án hành chính. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo đến Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trong khu vực để nghiên cứu tham khảo, rút kinh nghiệm chung. /.

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Huy Tiến PVT VKSNDTC (b/c);
- Vụ 10, Vụ 14, VP VKSNDTC;
- Lãnh đạo VC2;
- Các VKSND tỉnh, TP trong khu vực;
- VC1, VC3;
- Lưu: VP, V3, HSKS

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG

Nguyễn Văn Chiến